

La intocable constitució borbònica

Tant soroll mediàtic provocat per la incertesa política a Madrid, ha passat massa per alt les declaracions de Joan Carles de Borbó en un documental emès recentment en canal francès France3 en què desvelava que Franco, poc abans de morir, va demanar-li que fes el que cregués oportú, però que, sobretot, preservés la unitat d'Espanya. El dictador moria postrat al llit i, encara que se n'esberlés el règim, la militarització i l'esperit del *levantamiento* van planar sobre la redacció d'una constitució que, com passava amb el *caudillo*, erigeix el rei com a símbol, justament, de la unitat de l'estat.

Ho justificava el manresà Marcel Mateu, professor de Dret Constitucional, en una entrevista a @elpoudigital, tot dient que *"en petit comitè, tant Solé Tura com Roca, em van explicar que en la ponència constitucional el redactat era molt diferent i es basava en la voluntat dels diferents pobles que s'unien. Teòricament es reunien en secret, però hi van haver filtracions que no van agradar als militars. Suárez els va reunir per dir-los que la proposta era inacceptable per als militars."*

En certs sectors de les Forces Armades, la redacció i posterior aprovació de la carta magna espanyola el 1978 no va caure gens bé, malgrat que la idea d'unitat és reiteradíssima en l'article 2 que parla de *"la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible"*. Però les possibles conspiracions van quedar tallades de soca-rel amb l'intent de cop d'estat de Tejero ?la història jutjarà si ordit o no pel rei mateix? que va ratificar-lo com a garant democràtic i, com en el cas de Franco, va deixar el futur *atado y bien atado*.

I és que, al marge de la convulsa relació que sempre ha tingut amb la muller, Joan Carles va fer cas al seu cunyat Constantí de Grècia que, prenent partit pels colpistes, havia sortit cames ajudeu-me del seu país. De la mateixa manera que Alfons XIII, besavi de Felip VI, va haver de marxar a l'exili en l'etapa republicana. En un article amb motiu de la fi del regnat de Joan Carles de Borbó, l'historiador Andreu Mayayo, explicava que, el 1982, quan el PSOE va arribar al poder, Felipe González, amicalment, va instar al rei a forrar-se amb els negocis aprofitant la seva posició. No cal dir que, dècades després, els gendres n'han estat dignes continuadors. Com a contrapartida, a La Moncloa farien els ulls grossos.

Llavors, bona part dels mateixos republicans, perseguits i represaliats durant el franquisme, van acatar la Constitució de la pistola damunt de la taula com una gran fita de llibertat. No en va, la democràcia era un bàlsam després de quatre dècades de foscor. Després del 23-F, a més, figures comunistes com Santiago Carrillo, exiliat després de la guerra civil, van optar per dir que, si bé per principis (marxistes i socialistes per descomptat) no podien ser monàrquics, sí que eren *joancarlistes*.

O, el que és el mateix, van ajornar qualsevol revolució popular intrínseca a la classe obrera oprimida al mateix temps que quedava desterrat el debat públic l'elecció entre monarquia o república. La Constitució va ser la cola i ara, tot i que l'estat autonòmic no té més recorregut, s'ha enquistat i convertit en sacrosanta. Per a alguns, gairebé és un dogma. El grau de blindatge jurídic és altíssim. Tornant a Marcel Mateu, el professor la titlla de molt rígida comparada amb la d'altres països. *"És un sistema pensat per no ser reformat si tenim en compte les majories que cal assolir per canviar-ne l'articulat"*. Aquesta és, doncs, la gran trampa constitucional.

En qualsevol cas, el rei va viure millor a l'empara dels governs del PSOE ?recordem el pacte tàcit amb Felipe? que en temps de l'Espanya va bién. Aznar, hereu de l'oligarquia castellana més reaccionària que més fortuna va fer durant el franquisme, malda per conservar l'estatus de fortunes com les dels banquers March o Botín i detesta que la Casa Reial pugui seguir forrant-se amb el tràfic d'influències. Aquest pot molt ben ser el motiu pel qual la infanta Cristina s'ha assegut a la banqueta dels acusats a Palma, precisament la ciutat d'on era duquessa i on el marit va aconseguir una bona picossada del govern balear de Jaume Matas, un exministre d'Aznar que va acabar a la garjola.

Tot i la brutícia arreu, el joancarisme encara és ben present en el discurs del PSOE de Pedro Sánchez i, especialment, en el dels barons socialistes: tant unionistes com el mateix Partit Popular. Però el partit afegeix a la crisi europea de la socialdemocràcia, un gir conservador que encara l'allunya més del marxisme i el federalisme tàcit que encara mantenia a la transició i que González va anar esmorteint a mesura que s'aferrava al poder. Darrere del PP hi ha bona part de l'IBEX ?el que no ha patrocinat Albert Rivera? i l'oligarquia de sempre, però és una formació desgastada per la corrupció.

El context i la crisi ha portat a la irrupció de Ciutadans, l'*hacendado* de la dreta que va dir Gabriel Rufián, i, especialment, de Podemos. A Catalunya, recuperant l'esperit del PSUC i l'obrerisme dels anys setanta. A la resta de l'estat, connectant amb el vell republicanisme prebèl·lic. Iglesias i els seus apel·len a un federalisme insoluble en les tesis del PSOE i, defensant el dret a decidir dels pobles, s'oposen frontalment al pla recentralitzador del PP i, de retruc, a l'ideari espanyolista de C's.

Però els plantejaments de Podemos desafiant la Constitució no tenen prou força per disparar sobre la línia de flotació dels dits constitucionalistes i capgirar l'ordre establert. Si, durant l'etapa franquista, als Estats Units els va interessar conservar el règim a Espanya, ara, a la Unió Europea i als mateixos americans, els convé un govern a Madrid que no els qüestioni l'ordre establert des del 1978 a Espanya i, de retruc, al continent. El Regne Unit sí que pot enfrontar-se a Merkel i la troica. Rajoy, Sánchez o qui surti escollit president, només li fan de comparsa.

Normal
0

21

false
false
false

CA
X-NONE
X-NONE

/* Style Definitions */
table.MsoNormalTable
{mso-style-name:"Taula normal";
mso-tstyle-rowband-size:0;
mso-tstyle-colband-size:0;
mso-style-noshow:yes;
mso-style-priority:99;
mso-style-parent:"";
mso-padding-alt:0cm 5.4pt 0cm 5.4pt;
mso-para-margin-top:0cm;

mso-para-margin-right:0cm;
mso-para-margin-bottom:10.0pt;
mso-para-margin-left:0cm;
line-height:115%;
mso-pagination:widow-orphan;
font-size:11.0pt;
font-family:"Calibri","sans-serif";
mso-ascii-font-family:Calibri;
mso-ascii-theme-font:minor-latin;
mso-hansi-font-family:Calibri;
mso-hansi-theme-font:minor-latin;
mso-fareast-language:EN-US;}